www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 97. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 25. квітня, 1929. VOL XXXVII. No. 97. Jersey City, N. J., Thursday, April 25, 1929. THREE CENTS.

УКРАЇНСЬКА ВЕЛИКОДНА СЛУЖБА БОЖА БУДЕ ПЕРЕДАНА ПО РАДІЮ

САСКАТУН, Саскачеван, Канада, 24. квітня. — о. М. Оленчук переслав до „Свободи" телеграму слідуючого змісту:

Просимо оголосити у вашім ціннім органі, що великодна відправа в українській греко-кат. церкві в Саскатуні буде передана по радіо в неділю, 5 мая, від 8 до 10 години рано, центральний час, через стацію: C J H S.

ВАШИНГТОН УРАДУВАНИЙ.

Є НАДІЯ НА ДІЙСНЕ ОБМЕЖЕННЯ ЗБРОЄННЯ НА МОРЮ

ВАШИНГТОН, 24. квітня. — З ріжних европейських країв доходять до уряду відомости про те, що всюди ставляться з найбільшою прихильністю до пропозиції, які предложив американський представник Гібсон у Женеві на нарадах Підготовчої комісії для роззброєння. Особливо важне те, що Англія згодилася в принципі на редукцію фльоти, приймаючи в засаді обмеження її розбудови.

ЦЕРКВА ПЕРЕЙШЛА ДО РУК НАРОДА.

ЕП. БОГАЧЕВСЬКИЙ МАЄ ЗАПЛАТИТИ КОШТИ АПЕЛЯЦІЇ.

АЛЛЕНТАВН, 24. квітня. — Пенсилвенійський Супрім Корт як апеляційна інстанція признав остаточно українській тутешній громаді право власности щодо української греко-кат. церкви Преч. Діви Марії. Тростіси будуть могли тепер розпоряджатися церковним маєтком без порозуміння з еп. Богачевським.

Суддя Айобст підніс, що вимога епископа, що це він, як у данім випадку, має дати свою згоду, чи має бути церква відреставрована, колідує з законами краю. Такі постанови, хоч би вони були в чартері, які є суперечні з законами краю, не мають ніякої сили. Фактична контроля церковного маєтку не може бути віддана в руки епископа на підставі спеціяльних умов, бо ті умови колідують з законом з 26 квітня 1855 року.

ТАМАНІ ГОЛ МАЄ НОВОГО ЛІДЕРА.

НЮ ЙОРК, 24. квітня. — Говернор Смит тратить силу. Головою демократичної верховної організації вибрано людину, яка вправді отверто не виступала проти нього, але не належала до його прихильників. Супроти того лідерство демократичної партії переходить тепер до инших рук. Вокер і Корі будуть рішаючими чинниками.

Новий президент Тамані Гол походить з Ірляндії. До Злучених Держав прибув малою дитиною й довгі літа гонив зі своїм батьком худобу до різні. Вибивався своїми силами і здібностями. Був відомий з того, що боровся завзято десятками літ з найбільшими політичними босами, а боровся завжди за принціпи.

МАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИЙ БУДЖЕТ.

САНТО ДОМІНГО, 24. квітня. — Чарлз Дос опустив домініканську республику, добившись признання з боку правительства й опозиції. Республика буде мати тепер не тільки американську валюту та американський спосіб ведення касових книг, але матиме ще й на американський лад зладжений буджет, який буде давати надвишку в сумі $4,127,000.

БУДУТЬ „БОМБАРДУВАТИ" НЮ ЙОРК.

ВАШИНГТОН, 24. квітня. — Дня 21. мая відбудеться нічний напад на Ню Йорк. Надлетять літаки аж з Дейтон, в стейті Огайо, й будуть „бомбардувати" місто. По дорозі „збомбардують" ще й инші міста. Літаки відбудуть дорогу довгу 1,544 миль. По „бомбардованню" відлетять до того місця, звідки вилетіли. По дорозі наберуть газоліни у воздусі, не злітаючи на землю. Це буде перша проба переливання газоліни підчас військових вправ.

ЧОТИРИ ВИПАДКИ СМЕРТИ НА КОРАБЛІ.

МОНТРЕАЛ, 24. квітня. — Корабельна Компанія „Кенедіен Песифик" подає, що на її кораблі „Дочес ов Атол" померло 4 особи, а не 10, як це писано по газетах. Корабель той відбував чотиримісячну подорож довкола світа й підчас тої подорожі померло чотири особи на сонячний удар. Так подає компанія.

В ПАМЯТЬ ШЕКСПІРА.

НЮ ЙОРК, 24. квітня. — Памятник Шекспіра засипано квітами з приводу свята 365-літних уродин поета. Великого поета вшанувало в Сентрал Парку багато представників наукового й театрального світа, з яких многі виголосили промови до зібраної численно публики. Майор Путнем подав, що вже зібрано $850,000 на будову Шекспірського театру, який має бути побудований в місцевости Стретфорд в Англії.

Бесідники підносили, що публика домагається серіозних штук, а найкращим доказом того є те, що на Бродвею йде вже довгий час штука, яка не має нічого спільного з сексуальним питанням, а в якій навіть не виступає ні одна жінка. А штуку грають день в день при випроданій салі.

ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ У СІЯМІ.

ВАШИНГТОН, 24. квітня. — Генеральний секретар Червоного Хреста подає, що на сході найкраще зорганізований Червоний Хрест у сіямській королівстві. Королівська родина веде провід у тій роботі.

СТРАСТНІ ОБРАЗИ.

НЮ ЙОРК, 24. квітня. — Дистриктовий прокуратор Бентон заявив, що коли німецька трупа захоче давати в гіподромі виставу „Страстних Образів", поліція замкне театр. Він каже, що закон не дозволяє виставляти на сцені божества.

ГРОШІ ПАПСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Римська „Расеня Нумізматіка" повідомляє, що папа хоче ввести спеціяльну монету для папської держави. Карбувати-муть золоті, срібні та мідяні гроші. Двічі до року видаватимуть емісії. Гроші ці мають бути дорогим спомином для всіх католиків, які виберуться як прочане до Риму.

З ВОДОЮ ПЛИЛИ І ГРОШІ.

Від двох літ тягнеться у Варшаві слідство в справі зловживань в управі міських водопроводів. Як обвинувачені стануть три урядовці цієї управи: Лятавец, Роніш і Адель. Магістрат зголосив свою претенсію на 250,000 зол. Більшість доказів у цьому процесі буде основана на книгах дирекції водопроводів.

СТРАШНІ ЗДОГАДИ...

Читачі одної лондонської газети жалувалися, що їм уже досить гувернантських романів і жадали модерної напружуючої лектури. Видавництво замовило в американського сенсаційного письменника роман з 70-ти продовженнями. Видавець зголився заплатити окрім загального гонорару ще по 30 долярів за кождий у романі случай смерти. Усе йшло гарно. Видавець тішився, бо число читачів зростало. А нараз впала бомба. 17-те продовження кінчилося таким реченням: „Ще того самого дня виїхав корабель „Мамут", великанський корабель, якого ще світ не бачив. На палубі 3,820 гостей і більше ніж 260 чоловіків залоги"... Видавець прів, фантазував, пив, купався в холодній воді. По купелі відійшла до Америки депеша: „Чи корабель „Мамут" затопиться в слідуючім розділі? За гуртові смерти плачу лише 100 долярів павшально".

ПОЧАЛАСЬ НОВА БОРОТЬБА ЗА УКРАЇНСЬКУ ШКОЛУ В РУМУНІЇ.

Як відомо, плебісцитова акція за запровадження української мови в школах скінчилася нічим. Помимо цього, що всі українські громади ухвалили в тяжкій боротьбі з румуськими посіпаками домагатися заведення української школи, міністер освіти знехтував ці ухвали, а заявив, що родичі дітей самі мусять домагатися заведення їхньої матірної мови в школах. І ось тепер розпочалась нова акція українських селян за рідну школу. Часописи подають наявиска громад, в яких всі повнолітні підписують прохання до міністерства освіти, жадаючи заведення української мови в школах.

ЗА УКРАЇНСЬКІ ВИВІСКИ.

Дня 15 листопада 1928 р. перенесла кооператива дім торг.-пром. „Достава" у Львові свою філію з Тернополі з вул. Перля на ріг вул. Пілсудського і вул. Коперника. І, розуміється, виставила в тій новій крамниці з трох сторін вивіски в українській мові. Та зараз одержала анонім з погрозою, що коли „Достава" не дасть ніодної польської вивіски, тернопільська боївка повибиває її виставові шиби. Цей анонім зложила „Достава" в тернопільській поліції, додаючи, що коли дійсно вибили шиби, то школу покриють би товариство, де „Достава" заасекурована. За якийсь час наказало старостве устно начальникові складу „Достава" в Тернополі змінити українські вивіски на польські під ригором заарештування начальника і опечатання складу „Достава". Та на інтервенцію посла д-ра Барана у воєвідстві в Тернополі цей наказ відкликано тому, що ніякий закон не заборонює виставити вивіску в українській мові, тому наказ старостве був незаконний. Цікаво, хто має стояти на сторожі законів, коли само старостве поводиться з ним по своїм примхам?

КУЛЬТУРНЕ СВЯТО.

17-го березня 1-ий Український Державний Театр ім. Т. Г. Шевченка святкував 10-річчя своєї праці. Це той театр, що під проводом Л. Курбаса робить революцію в театральному мистецтві. Це він подає вперше клясичний репертуар европейський на українській сцені, подає „Гайдамаки", видає театральну й мистецьку літературу.

Сам театр Шевченка обїздив мало не всю Україну: Київ, Харків, Маріуполь, Донбас і багато инших пунктів. Два роки працює він у Дніпропетровському.

На сьогодні всі вистави театру запродано ОРПС для організованого глядача. Театр має свою авдиторію, постійну й широку. Тепер уже глядач думає, якби його попасти до шевченківців.

Ювилейне свято вшанували відвідинами й витаннями представники НКО, всіх українських державних драматичних театрів, харківської державної опери, преси столичної і з багатьох міст. письменники й представники окремих літоб-єднань, вчені, мистці. Читання лише адрес та виголошення привитань по три хвилини тревало понад 2 години; решту численних привітів передано до видрукування в газеті. Понад 200 телеграм не прочитано.

Міська Рада ухвалила закріпити назавжди за шевченківцями театр Луначарського й перейменувати його на театр ім. Т. Г. Шевченка.

Цими урочистими зборами розпочався „Тиждень Української Культури".

ВИСТАВКА КАРТИН Т. Г. ШЕВЧЕНКА.

Громадський Шевченківський комітет влаштував виставку проєктів памятника Шевченкові й принагідно виставку художніх творів його.

Широкі маси дуже добре знають „Кобзаря", співця пригнобленого, покріпаченого селянства, але дуже й дуже мало знають Шевченка як маляря, а до тогож професора катедри мистецтва Київського університету (призначеного в році арешту), і зовсім майже невідомий Шевченко як академік Російської Академії Мистецтв.

А проте яку кольосальну продукцію дав Шевченко як маляр. Близько 300 картин нараховує самий музей ім. Тарновського, а всього за приблизними підрахунками виявлено до 600 праць, з яких багато в приватних руках. Не дивно, що Шевченка мало знають, як маляря. селянство й робітники.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ШКІЛЬНОГО КОМІТЕТУ ЧЕРНОВЕЦЬКОГО ПОВІТУ.

Загальні збори шкільного комітету черновецького повіту, що були 20. березня, перейшли дуже бурливо через те, що українські делегати, головно самі селяне, дуже рішучо обстоювали права української мови на нарадах і зажадали заведення української викладової мови по початкових школах. Префект мусів успокоювати делегатів, обіцюючи поїхати зараз до Букарешту, щоб передати жадання делегатів. Українські делегати, ображені виступами директора школи в Ст. Жучці, Жемчужни, вийшли були з салі і повернулись аж після запевнення префекта, що Жемна не буде їх провокувати. Але при виборах провалилась українська ліста штукою. Були 3 румуські й 1 українська ліста. Не було більшости й прийшло до тісніших виборів, при котрих уже не було кількох українських селян, що вийшли, гадаючи, що збори скінчилися, як між них пустили слухи. Українські делегати внесли протест.

СМІЛИВИЙ ТВІР.

Вдова по Леніні Крупська видає житепис Леніна в 4-ох томах, над яким працювала пять літ. Твір жінки про свого мужа в тоні апотеози — сміливa річ.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ НАРОДОВІДАННЯ.

В Чернівцях існує український музей народовідання, який задумує в найближчому часі приступити до видання буковинських етнографічних матеріялів. Вже готується перший випуск. Музей видав відозву, в якій прохає надсилати фольклорні матеріяли на адресу музея, Чернівці, вул. Петровича, 4.

СКІЛЬКИ ВАРТА ІМПЕРАТОР ПІСЛЯ СМЕРТИ?

На це питання дасть відповідь ліцитація в Лондоні, на якій продаватимуть римську урну, що зберігає останки (попіл) римського імператора Севера. Урна є власністю князя Портленда. Ліцитація почнеться від суми 100,000 фунт. ст., себто такої, за яку, хто зна, чи не можна би купити цілого живого короля, нпр. альбанського.

ВЕЛИКДЕНЬ У БЕСАРАБІЇ І НА БУКОВИНІ.

Буковинське населення поділилось у святкуванню Великодня на два табори. Більша часть населення, Україці, рішили святкувати Великдень 5. мая, а румуське населення — 31. березня. Міністерство освіти, яке спочатку стояло на становищі, що мусить бути переведена ухвала синоду про святкування Великодня в дни 31. березня, під натиском обурення населення дало наказ префектам не допустити з приводу свят до заколоту й полишити волю населенню в справі святкування свят. Те саме відноситься й до Бесарабії.

НАУКОВИЙ ЗВЯЗОК УКР. АКАДЕМІЇ З ЗАКОРДОНОМ.

Останнього часу Етнографічна Комісія ВУАН звязалася з багатьма споріднеными установами Західньої Европи. Цими днями одержано листи від франкфуртського т-ва антропольоґії, етнольоґії та передісторії, естонського народознавчого музею, а також від державного дослідчого інституту народознавства в Ляйпціґу, що прохають висилати їм у заміну видання етнографічної комісії. Зокрема директор Ляйпцізького інституту, проф. О. Рехе, в свойому листі відзначає, що видання етнографічної комісії дуже цікавлять закордонних учених.

НОВИЙ УДАР ЦАРАНІСТИЧНОГО УРЯДУ ПО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШОСТЯХ.

Румуське ліберальне правительство видало закон 1928 р. про середне шкільництво, на основі якого учителі середніх шкіл мусять ставитися поновно до іспиту з румуської мови. Закон цей був виміреним проти учителів національних меншин. Та їх протести були без наслідків, як довго при владі були ліберали. Коли прийшли до влади царяністи, здавалося, що цей незаконний закон буде усунений. Та на днях міністер освіти Констаческу, цараніст, видав регулямін до переведення цього закону в життя, який ще перевищив ліберали.

Регулямін націонал-цараністичного міністра ставить замісць поновного іспиту з одного предмету, іспит з чотирох предметів, а саме румуської мови, румуської історії та горожанства. Притім цілковито не зважається на те, що професори вже зробили раз іспит з тих предметів. Щоби вислід іспиту був добрим, вимагається, щоб кожний, хто стає до нього, одержав ноту що найменше 6. Регулямін цей дише нетерпимістю до національних меншин, якої можуть позавидувати націонал-царяністам їх попередники — ліберали.

ЛЯХИ БОЯТЬСЯ ГОЛОСУ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ

ЛЬВІВСЬКЕ СТАРОСТВО ЗАБОРОНИЛО РЕДАКТОРОВИ „СВОБОДИ", О. РЕВЮКОВІ, ДАТИ ВИКЛАД ПРО УКРАЇНСЬКУ ІМІГРАЦІЮ В АМЕРИЦІ.

ЛЬВІВ (Галичина. З краєвих газет). — Заповіджений на вівторок, дня 2-го квітня б. р., виклад редактора американської „Свободи", п. Омеляна Ревюка, про Українців в Америці не відбувся тому, що його заборонило староство. Як мотив староство подало те, що п. Ревюк не зголошений на поліцію після свого приїзду до Львова. Аргумент поліції незгідний з правдою, бо, як пізніше виявилося, п. Ревюк був зголошений, згідно з приписами, аж два рази.

ЗЇЗД КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

ЗЇЗД ВСЕРОСИЙСЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ РОСПОЧАВ СВОЇ ЗАСІДАННЯ. СПОДІВАЮТЬСЯ СКРІПЛЕННЯ СТАЛІНА.

МОСКВА (СССР), 24. квітня. — На зїзд комуністичної партії прибуло 800 делеґатів, але лише третина з них користується правом голосовання, хоч усі вони можуть брати участь в дебатах. Кремлінські вожди оголосили в „Правді" артикуд, написаний Леніном ще в травні 1917 року, в якому він вимагав від партії провадження стопроцентової соціялістичної політики, опертої на робітничій пролетаріят та на бідне селянство.

Цим Сталін та його прихильники стараються підперти своє становище супроти „правих ухилів" у партії. Найбільшої критики сучасної сталінської політики сподіваються від представників Сибіру та України, які будуть протестувати проти безоглядної партійної боротьби „з куркулями".

На загал думають, що Сталін вийде скріпленим по зїзді партії, бо опозиція не посміє виступати проти нього. Можливо, що в Політбюро увійде нова трійка зі ставленників Сталіна: Молотова, Мікояна й Орджонекідзе, замісць Рикова, Томського та Бухаріна.

МОРСЬКЕ ОБЕЗЗБРОЄННЯ.

ВСІ ДЕРЖАВИ ЕВРОПИ ВИТАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПЛЯН ОБМЕЖЕННЯ МОРСЬКОГО ЗБРОЄННЯ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 24. квітня. — Предложення американського представника в комісії Ліґи Націй по обеззброєнню, Гібсона, стрінули всі европейські держави з великим задоволенням. Англійська, французька, німецька, італійська преса та преса инших держав уважає, що предложення Америки про обмеження морського збросння окремо по кождій категорії бойових кораблів є найліпшою базою для досягнення міжнародного порозуміння.

Особливо Англія та Німеччина, а також і Франція, сподіваються досягнення успіхів при дальших переговорах не лише щодо загального обмеження дальшого збросння держав, аде й до скорочення теперішніх збройних сил. Америка своєю порпозицією цілковито вибила карти з рук большевиків, які хотіли козиряти своїм пляном загального обеззброєння в Лідзі Націй.

РЕПАРАЦІЙНІ ПЕРЕГОВОРИ.

ПАРИЖ (Франція), 24. квітня. — Після великого напруження в репараційних переговорах, що трохи не привело до остаточного розбиття їх, наступило деяке полекшення й можна сподіватися, що переговори будуть продовжуватися далі, поки нарешті не осягнеться порозуміння між Німеччиною та державами Антанти.

Тепер члени репараційної комісії від обох сторін знову переглядають пакт за пактом всі дотеперішні пропозиції, пороблені зі сторони Німеччини та держав Антанти.

ЗГИНУВ КОРАБЕЛЬ.

ПІДЧАС ЗАГИБЕЛІ ЯПОНСЬКОГО ПАРОПЛАВА ВТОПИЛОСЯ 112 ОСІБ.

ТОКІО (Японія), 24. квітня. — Японський пароплав „Тойо Куні Мару" загинув біля японського берега, наскочивши на підводний камінь. Пароплав так швидко пішов на дно моря, що ледви встиг післати один раз радіо-сиґнал, з проханням о рятунок.

По кількох годинах до місця катастрофи надійшли инші пароплави, які врятували 97 душ. Решта, 112 душ, загинула разом з пароплавом.

МІЛІОН ДОРОСЛИХ У ШКОЛАХ.

БЕРЛІН (Німеччина), 24. квітня. — Прибувший сюди турецький міністер справ закордонних говорить, що Туреччина тепер переводить велику „мобілізацію проти неграмотности". Тому вона тепер уявляє собою одну величезну школу, в якій вчиться більш міліона самих дорослих. Наука провадиться вечером і в день.

УВІКОВІЧНЕННЯ ГЕРОЙСТВА.

БЕРЛІН (Німеччина), 24. квітня. — Підчас Світової Війни вславився своїм геройством німецький кружляк „Емден", що затопив англійський кружляк, один торпедовець та 18 антантських кораблів, поки не знищила його англійська ескадра.

Тепер німецьке правительство, в память геройства його команди, дозволило кожному бувшому на ньому офіцирови й матрозови додати до свого прізвища імя „Емден". Перший, хто це зробив, є бувший старший механік „Емдена" й тепер він прозивається Фридрих Гарбе-Емден.

ТАК РОБЛЯТЬ УСІ ДЕСПОТИ.

ЛОНДОН (Англія), 24. квітня. — Тут одержано відомости, як теперішний афганський деспот Ґабібула розправляється зі своїми противниками. Недавно він наказав чотирох своїх противників привязати до дул чотирох гармат і так їх розстріляти.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 82 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES,
Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерси Сити і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З кождим належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

РАДИ КОРИСТИ, А НЕ ХВАЛЬБИ

Приказує наш нарід: Хвальба користи не дасть. Виходячи з того становища, не треба би нам містити в нашім органі й того голосу, що нам його надіслали стрільці української армії, котрі тепер опинилися в Канаді. Та ми його помістили. І не без причини.

В першу чергу „Свобода" рада почути слово признання з боку тих, що стояли в рядах геройської нашої армії й своїми ділами дали доказ їхньої любови й привязання до рідної землі й наших визвольних змагань. Ми раді почути признанне з боку тих, що ногами сходили широкі українські землі, що будучи над Дністром і Дніпром засталися свої соборницькі почування в оці і крові. Ми раді почути признанне з боку тих, яких ідейні почування годі оспорювати, які й тут за морем гуртуються в ті стрілецькі гурти, що їх завданнєм продовжувати світлу традицію геройських подвигів нашої армії.

Особливо приємно нам почути той голос від людей, з якими ми досі не були в ніякому звязку, а які по власній волі й з власної ініціятиви пересилали нам тих кілька слів признання. І то в тім часі, коли з ріжних боків пробують на нас наступати. Та коли ми підносимо цей стрілецький голос з Канади, який видруковано в попереднім числі, то маємо на меті иншу справу. Як відомо, світова війна перервала той звязок, який істнував між нашою організацією й нашим органом і українською іміграцією в Канаді. Ми вже пробували ріжними дорогами, щоби відновити той звязок, але йде воно дуже пиняво. І тут приходимо до властивої річи, о яку нам найбільше ходить.

В Канаді є вже поважне число бувших активних учасників нашої визвольної війни. Що більше, тих учасників прибуває щораз більше, коли до стейтів їх не прибуває, бо іміграційні закони їх не допускають. І ото У. Н. Союз був би радий мати тих стрільців у чесних рядах нашої організації, яка тут через 35 літ сповняє велике національне завданнє, бо придержує українську іміграцію при національнім і державнім ідеалі нашого народу. У. Н. Союз гуртує біля себе найсвідоміший елемент і серед того елементу рад би бачити й українських стрільців з Канади. Ми живемо в такій країні, де людина мусить себе забезпечити, а У. Н. Союз дає певне, солідне забезпеченнє по можливо найнизчій ціні. Тому, коли прийдеться українським стрільцям в Канаді себе забезпечувати, хай памятають, що мають свою добру організацію, якою є наш У. Н. Союз. Ми певні, що разом з нашими стрільцями притягнемо й инших до нашої організації, а уряд У. Н. Союза піде нашим браттям у Канаді на зустріч і радо признасть їм певні автономні права.

ЮВИЛЕЙНЕ СВЯТО Д-РА АНДРІЯ ЧАЙКОВСЬКОГО В КОЛОМИЇ

(Оригінальна допись до „Свободи").

I.

Недавно вернув я з великого національного свята в Коломиї, свята в честь сороклітної літературної праці д-ра Андрія Чайковського.

Галицькі Українці не дуже так пристращаються до таких свят, а згляди партійні грають у них у таких справах надто велику вже ролю.

Треба завважити, що наддніпрянці куди більше охочі до того рода починів і принесли вони цю охоту з собою і на еміграцію ще зі старої „Росії", де взагалі круг громадянської діяльности був надзвичайно обмежений і тому ініціятива й енергія поодиноких людий виладовувалися в устроюванню всіляких ювилейних свят, торжественного вручування памяткових дарунків (срібних цигаретних пушок, перстенів і т. ін.) й інших того рода почитань.

При такій нагоді говорилося вже також немало і про інші важні справи, на котрих спеціяльне, на осібних зборах — обговорюванне — поліція би певне не дозволила.

Дуже можливо, що і ми на Західній Україні будем мусіли незадовго під польським обухом хапатися аж таких способів, коли буде треба громадно зійтися і спільно порадитись над якимись важними справами. Це все — дуже можливе, бо Поляки беруться до чимраз сильнійших утисків тай і техніку тих утисків чимраз більше усовершують.

Хоч Коломия лише провінціональне місто, то всеж таки коломийське ювилейне свято випало далеко краще, як те, що устроєно перед кількома тижнями у Львові.

Ціле коломийське свято перейшло серед загального одушевлення та рідного, погідного настрою. Немов ангел мира і взаїмної любови уносився над головами тої маси учасників, що зібралася у великій коломийській салі „Каси Ощадности" — а потім і тих численних гостей, що зійшлися пізнійше в салі „Народного Дому" на комерс.

Я вже був на ріжних національних святах в Коломиї, але такої маси публики, яка цим разом зібралася в салі „Каси Ощадности" — я ще доси не бачив. Не вистарчили додатково доставлені крісла — цілі процесії людий відходили від каси без білетів!

На салі можна було бачити людей всіх станів і всякого „возраста": на кріслах сиділи головно жінки і старші люди, а попід стіни салі, на партері, та на галерії — сила силенна молоді. Посередині зловж салі стояв ряд студентів середних шкіл переважно в чорних одягах: а напроти і лицем до нього звернений ряд дівчат-школярок (з гімназії та учительського семінара) убраних також святочно, переважно в темно-синю ношу.

Коло 8-ої години входить на салю ювилят „батько Андрій" зі своєю вірною подругою.

Хоч уже сімдесять і два роки має він на своїх плечах — іде цей високий, струнки мущина бадьоро, скорим, енергічним кроком через салю. Хотя і курить він звичайно цигаретки, то уникає алькоголю, рано ходить босий по хаті, та змиває себе що дня цілого холодною водою. Його подруга, з патріотичного дому Гладиловичів — це симпатична, сива, але також струнка старушка, що великі заслуги має та немалі труди понесла коло наших політичних вязнів, зосібна в часах, коли Польонія, побідивши нас в 1919 році, просто шаліла.

В хвилі, коли та достойна пара показалася на салі, понісся трикратний, грімкий оклик **„слава!"** а голова святочного комітету, проф. Б. Левицький, запросив її засісти в першім ряді крісел перед самою сценою.

Свято розпочалося маршем **„Вперед!"** відіграним орхестрою державної української гімназії, почім професор тоїж гімназії (сам талановитий письменник) **Николишин** виголосив обширний реферат про літературну діяльність ювилята.

Вона є й справді дуже ріжноманітна і засягає — о скільки йде про зміст його творів — дуже ріжні сфери і кляси української суспільности в Галичині з послідних десятиліть, — а ще основніше — присвячена вона є нашій українській історії з часів козацьких боротьб за волю.

В творах Андрія Чайковського першої категорії говориться про життя і наших „ходачкових" шляхтичів, і селян й інтелігенції. О скільки йде про життє цеї послідної — то капітальним твором з цеї ділянки є його вийшовший перед трома роками роман **„Панич"**.

Є це й справді начеркнена картина з життя галицько-української інтелігенції. Представлений там наш попович-карієрович, котрий хотів вилізти по плечах свого кривдженого рідного народа вгору політичний урядник. Таких було за панованя Польщі надтами з ласки сумної памяти, Франціцка Юзефа немало, але всі вони не вилізли високо по бюрократичній драбині. Всі їх лайдацтва при виборах, всі вислугування шляхті не много їм помогли. Бракувало їм в жилах шляхотської, синьої крови — а це вистарчало, щоби їх тримати позаду всіх паничів з графським титулами, або бодай з гербовим знаком на печатці.

Дуже радимо всім приятелям нашого письменства набути та перечитати ту знамениту повість А. Чайковського **„Панич"**.

Однакож найбільшою заслугою його є познакомлювання нашої шкільної молоді та взагалі нашого селянського народа з нашою історією, зосібна — з козацькою минувшиною.

Наддніпрянські степи зі своїми могилами, балками та козацькими редутами, боротьба з Татарами, Турками та з Ляхами — ось це світ, це простір історичних повістей Чайковського.

Не диво, що шкільна молодгине за ними тай ще сотки листів висилає до нього, просячи о все нові.

Послідну його повість (перший том) **„За славу!"** сконфіскувала польська прокуратура в Тернополи, а проти нього самого виточила слідство. обвинувачуючи його о злочин зневаги колочення публичного супокою.

Говорячи про побутові повісти ювилята — сказав професор Николишин, звертаючись до нього, ось що:

„В отсих писаних памятках недавно минулого залишилася частинка вашої істоти: ваших смутків і радощів, вашої ненависти до всього, що гидке, злочинне, вбивче, чим людина людину руйнує, вашої любови до всього, що гарне, благородне, чим людина людину вивдвигає з сірих низів булотної буденщини на кращі, ясніші місця; в них палахкотить яркі полуми любови до сірої мужицької маси, все одно, чи вона шляхотського чи кріпацького походження, до тих, що добивалися кращої долі, особистого щастя, освіти, що брали на себе важкий тягар громадської праці і з радощами йшли в бій за рідну землю і народ, та не знали страху перед небезпеками. В них захована й лагідна насмішка над усім, що морально-нездорове, криве, в них сатира на все гниле, нікчемне, підле. Всі ваші побутові повісти — це памятники-документи українського народного й інтелігентського побуту в Галичині від половини XIX століття".

Голосними оплесками приняли слухачі реферат проф. Николишина. Має він впрочім вийти незадовго осібною брошурою.

Тепер відспівав хор товариства **„Боян"** вязанку народних пісень. Хор цей є мішаний і числить біля сорок співаків і співачок. Бачимо тут і учителів та учительок народних і середних шкіл і старшого вже судового радника, приятеля звісного читачам „Свободи" зі своїх споминів патріота Е. Чикаленка, бачимо тут і молодих дівчат.

Диригує тим хором у цьому гімназіяльний д-р **Шипайло** — дуже великий на тім полі робітник. Підчас українсько-польської війни він командував кадрою артилерії в Коломиї. Заки вислав яку гармату в поле — (звичайно вже досить зужиту у світовій війні) він передовсім добре розслідив всі й властивости і хиби, і списав то всьо на осібнім папери, і доперва з такою метрикою пускав її в рух. Пізніше був він військовим аташе при українськім посольстві в Празі.

Тепер учить українську молодь та диригує завзято хором „Бояна".

По відспіванню народних пісень слідувала чи не найкрасша точка програми.

Ось виступає на сцену високий, худощавий добродій у чорному смокінгу і рецитує на память прозовий уступ з повісти А. Чайковського **„Корніленко"**, описуючий торжественний візд Богдана Хмельницького до Києва.

В друкованій програмі цего ювилейного обходу названо цей уступ:

„Велике свято — чи ще буде таке?"

Рецитатор цего прекрасного опису є наддніпрянець **Скалозуб**, славнозвісний режісер, автор знаменитого підручника до характеризовання театральних артистів. — Я чув багато славних декламаторів наших і чужих, але зі Скалозубом моглаб порівнатись хиба лише добродійка Дорошенко-на (жінка проф. Дмитра). Це був справдішний пир, тим більше, що мистецтву декламації рівнялось і мистецтво самого оповідання.

Слухачі немов бачили стрілці ряди козацьких військ входячих з радісним і гордим почуттям побіди в златоверхий Київ. Вони немов відчували моральнo-нездорове, криве, в товпи народа, що витає грімкими окликами своїх ізбавителів з ляцької неволі.

Аж ось тупотить кінний відділ — а на конях сидять бандуристи та співають найновішу народну думу про побіди батька Богдана, та про те, як козацькі герої стараються за ціну власної крови **„розвеселити зажурену Україну"**.

Але чи це мана, чи дійсність? Коли Скалозуб своїм незрівнаним мистецтвом старається викликати в нас ясне представленнє тих незабутних хвиль з нашої історії — до яких наших і справді доноситься спів про червону похилену калину у лузі, про її піднесенне та про звеселенне зажуреної України.

Це вже його, Скалозуба, режісерська штука устроїла нам таку несподіванку, що ми й самі не знаємо, чи це дійсність, чи омана...

А рецитатор малює нам далі словами ювилята й самого батька Хмельницького на баскому коні, з золотою, самоцвітами прикрашеною булавою в руках — а почуття побіди і сили так і бється з його лиця!

Нарешті рецитатор кінчить... Хвиля загальної мовчанки, але вмить зривається величезна, моточа буря оплесків та окликів „славно!"

Нестертими буквами записався цей опис тріюмфального візиту Хмельницького в серцях слухачів, а зосібна молодежи.

І дальші точки програми зістали гарно виконані — зосібна рецитація гімн. учениці Оксани Стефурак з повісти **„Олюнька"**, рецитація гімназиста Т. Юськова з повісти **„Побратими"**, хорові пісні селян зі Стопчатова та учениць середних шкіл і „Бояна". Було і сольо пані Ковбузової, а на кінці велика кантата безсмертного Бетовена, відспівана „Бояном".

Клим Обух.

(Конець буде).

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє, що надзвичайний мітинг відбудеться в суботу, 27. квітня, в гали парохіяльній, 45-47 Hope Ave., Passaic, N. J. На порядку народ справа союзова. Усі члени мають явитись на зборах; не явившійся член заплатить кару 50 ц. а урядник 1 дол. — Мих. Шведь, предс.; Гр. Яськів, секр.

ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Сестр. Любов, від. 37, повідомляє всіх членкинь, що звичайний мітинг відбудеться 27. квітня, точно в год. 4-тій пополудни, в У. Н. Домі, 214-16 Fulton St. Обовязком є кождої членкині прибути на сей мітинг, бо є важні справи до полагодження. Поза мітингом вкладок не будеться приймати. Не явившаяся членкиня підпадає карі 1 дол., а урядничка 2 дол. — А. Погранична, предс.; М. Герета, кас.; Е. Ходаш, зест. секр.

В. БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ГЕТЬМАНСЬКИЙ СУД

(Історична повість).

(17)

— Я тобі сказала, що може бути ще неодин вихід. Чого зараз втікати, або мені й тобі вмирати? Нехай вмирає хто инший. Нехай вмирають наші вороги!

Кравчук вилупив баньки на гетьманову і, озираючися, чи ще кого нема в хаті, вдарився в чоло і шепнув:

— Правду кажеш. Нехай вмирають наші вороги. Вмерти може він!

Гетьманова з жахом прискочила до нього, затулила рот долонею і сказала шепотом:

— Бійся Бога, Михайлику! Не думай так голосно. Стіни мають вуха. Я не цілком так думала. Я тільки хотіла образумити тебе, щоби ти запокаянно не зробив чогось на мою і на твою власну згубу. Ми маємо ще богато часу. Буде коли добре обміркувати, що нам діяти. Про таке, про що не балакається, тільки робиться, може буде подумати хіба аж тоді, коли вже иншої ради не буде. Вже йди відси, Михайлику, бо готов надлетіти Юрко, або Катря з вістями від...

Ступанне в сінях кількох осіб, що наближалися, не дали їй докінчити. Вона скочила до пікна і відчиняючи його, крикнула:

— Ідуть до мене! Втікай туди. Тепер в саді безпечно нікого нема, бо всі збіглися на подвіре до козаків.

Ледви Кравчук опинився за вікном, в двері хтось застукав. Вона зачинила вікно і відчинила двері. В комнату увійшов Виговський з жінкою і з козаком, котрий аж до землі поклонився. Виговський промовив:

— Є радісні вісти від гетьмана. Розбив Ляхів на прах. Прислав козака з листом до пані гетьманової.

Козак сягнув рукою за пазуху, виймив листа і подав його, знов поклонившися до землі гетьмановій. Гетьманова взяла листа, але що не вміла читати, не розпечатала його, тільки поклала на столі. Вона тільки була цікава, коли гетьман верне. Се мабуть стояло в листі, але хотіла також почути, що про се скаже гінець гетьмана. Вона спитала:

— Гетьман вже вертає? Скоро буде тут?

— Того не скажу. Мабуть не зараз верне, коли мене вислав з вістями і з листом. Тепер збирають добичу, полишену Ляхами. Сю роботу не скоро скінчать, бо добича розкинена по полях, у трясавицях. А тих її богато, неначеб Ляхи, виряджаючися на війну, взяли з собою богацтва цілого світа. Тепер ті богацтва визбирують наші.

— То гетьман ще не зараз верне?

— Та хіба, що ні. Бодай мені не казав нічого. Може сам ще не знає. На побоєвищи богато роботи. Бо не лиш великі богацтва порозмітувані по всіх усюдах. І вся польська збруя лежить, треба її визбирати. Самих гармат Ляхи лишили сотку без двацяти. Тою збруєю, яка тепер там валяється, гетьман заздроїть вдруге таку силу війська, як та, що тепер під його бунчуком. Може гетьманич привезе вість, чи гетьман зараз верне, чи може піде ще далі, добивати Ляхів.

— То Тиміш верне? — Виговський спитав.

— Я чув, що він привезе до Чигирина і сюди ту частину военної добичі, яка йде на військовий скарб. Він мабуть вже в дорозі. З ним гетьман балакає, отже буде міг щось більше переказати. Мене вислали тільки з вістю про побіду і з листом до пані гетьманової.

Виговський відпустив козака і він відійшов. Гетьманова передала листа Виговському, кажучи:

— Може в листі щось більше? Може гетьман пише, коли верне?

— Можна прочитати? — Виговський спитав.

— А хтож прочитає? Хіба тільки ви, або Катря.

Виговський розпечатав, прочитав і каже:

— Гетьман пише, що хотів би як найскорше бути дома, бо йому без вас банно. Не знає, як буде, бо старшина розпалена великою побідою і чернь жадна добичі напирають на нього, щоби йшов далі добивати Польщу. Що буде, зістить Тимошем, котрий за два-три дни виїде з возами навантаженими военною добичю.

Вислухавши, гетьманова замітила:

— Лист каже нам малощо більше, як се, що ми вже чули від гінця. Виходить, що гетьмана не скоро нам надіятися... Забув, що має жінку!

Виговський став тестя виправдувати:

— Забути, не забув, бо прислав гінця. Але гетьман, гетьманом. Се тяжкий обовязок. Військова служба, то не жарт...

Гетьманова перебила, будьтоби не переконана і огірчена:

— А подруже, жарт? Чому він, віддавши власну доньку, не казав їй мужеви йти на війну, але полишив його при жінці? Бо жінка має право жадати, щоби її муж жив з нею, а бодай, щоби час до часу навідувався до неї.

— Катря ще дуже молода.

— Виговський замітив, обіймаючи жінку за шию. — Колись вона позволить мені на якийсь час відійти від неї.

— А я що?! Вже старий гриб?

Виговський став звинятися, кажучи:

— Я не так думав. Я тим хотів сказати, що ми що лиш по вінчанню... І я там не дуже конечний, а без гетьмана не обійшлось би, Якби гетьман лишився був дома, то хто зна, що з його військом було-би сталося. Може й сюди Ляхи вже булиби загостили. Як на чолі війська наш гетьман, то війна скінчиться скоро і щасливо для нас. Гетьман верне, щоби вже не рипатися, але сидіти дома, та догоджувати жінці. Я гетьманови напишу, що ви побиваєтеся за ним і доконче хотілиби мати його як найскорше дома... бодай на одну днину. Думаю, що як гетьман не гадає закінчити війну сею побідою, але рішився йти далі, то на ваше жаданнє приїде на днину, дві.

Сей неожиданий і для гетьманової цілком непожадкий вислід її лицемірства затривожив її. Вона цілком не на те нарікала, щоби гетьмана стягнути до хати. Похопившися, вона стала крутити:

— Та я не напираю. Як військо без нього, неначе чоловік з відрізаною головою, то нехай вже пильнує того війська. Не хочу, щоби люди нарікали на мене, колиби через те, що я гетьмана відтягла від війська, Ляхи подужали наших. Про мене не пишіть нічого. Аж коли війна скінчиться і він верне, посвідчите, як то я без нього місця не могла знайти собі.

На подвірю Кравчук балакав з козаками. З того, що вони розказували, він виміркував, що гетьман ще не зараз верне, бо хочби не йшов далі, то без нього в такім великім війську не було би ладу. Козаків удержав би в руці кождий полковник. Чернь боїться тільки одного Хмельницького, бо він за найменший непослух рубає голови. Буває, ось-ось має спалахнути бунт проти старшини і проти самого гетьмана. Старшини, все козацтво тратять голови, стоять безрадні. Вже й втікати думають. Гетьман сідає на коня, йде в саму середину збунтованих і тільки насупить брови, з очий сипне іскрами. Дух бунту геть десь щезає. Чернь вступається, ще й тих, що її бунтували, приводить під гетьманський суд, під катівський меч.

Коли Кравчук почув, що за два-три дни приїде не сам гетьман, а його син, не тільки успокоївся, але й зрадів. Надіявся виторгувати для себе комнату в одних сінях з комнатою гетьманової. Без того, хочби гетьман вернув не зараз, але пішов з військом далі, Кравчук аж до самої весни не мавби де й як зійтися з жінкою. Через той з листя очіжмахний сад, через дощі і зимні ночі, тяжко було до жінки прокрадатися вікном. Вона не хотіла ризикувати і заявила, що вікном до себе його вже не впустить. Маючи для себе комнату Тимоша, Кравчук мав би приступ до жінки дверми. Козаки відіхали і Кравчук став нетерпеливо дожидати Тимоша. Таксамо дожидала його гетьманова, хоч анала, що вона Тимошеви чогось осоружна. Він все, відколи вона знайшлася в домі його батька, дивився на неї бісом. Ще гірший став для неї, коли вчув, що батько з нею оженився.

Третої днини по відїзді козаків надіхав Тиміш, ведучи з собою майже цілий полк. Така сила була йому потрібна, бо він конвоював скарби, безпечно більші як ті, що були в скарбі польського короля; більші, як скарб польської держави.

Для нікого не було тайною, що на маєтки, на срібло й золото, кождий більший вельможа Польщі був паном більшим, як польський король. І скарб польської держави не міг рівнатися зі скарбами поодиноких вельмож. Тими своїми скарбами польські вельможі любили скрізь чванитися. Один хотів показати одному, який то він пан. Найліпшою нагодою показати, хто що має, був военний похід, бо в поході брали участь майже всі вельможі, всі більші шляхтичі держави. Старим своїм звичаєм вони не йшли битися, бо се лишали своїм міліціям, своїм затяжцям. Вони самі преставали до походу тільки на те, щоби, як то кажуть, показатися, та щоби в товаристві веселої шляхоцької братії бенкетувати.

(Дальше буде).

— Пане професор, то дивне, що ви не добачуєте в мене великого співацького таланту! А всі мої сусіди радять мені вихати кудись і студіювати спів.

— Зрозумійте мене, ласкава пані, що я не є ваш сусід!

ВЖЕ МОЖЕТЕ ОДЕРЖАТИ НОВИЙ КАТАЛЬОГ КНИЖОК КНИГАРНІ СВОБОДИ РІЖНОГО ЗМІСТУ. ВИСИЛАЄТЬСЯ ЙОГО ЗА НАДІСЛАННЕМ 2-ДЕНТОВОЇ МАРКИ НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ.
SVOBODA
P. O. Box 346
JERSEY CITY, N. J.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ.

Ч. 66.

ЛЕЙТРОБ, ПА.

Бр-во Успенія Пресв. Богородиці, від. 61 УНС, в Лейтроб, Па., ухвалило такий проєкт на 17-ту конвенцію У. Н. Союза:

Братство бажає доброго успіху на конвенції для добра нашої організації та для добра всіх членів. Члени відділів вибирають і висилають делеґатів на конвенцію не на те, щоби принести тягар для членів, але на те, щоби вони принесли якусь полекшу для всіх членів. Рівнож, коли зробиться добро для членів, то значить добро для цілої організації.

1. Кождий вірний член У. Н. Союза розуміє справу сиротинця й розуміє, що сиротинець не може бути побудований і не може істнувати без фондів. Минулої конвенції ухвалено збирати й висилати фонди на сиротинець, але кілько мається висилати, то не було ухвалено. Тому тепер, на 17-тій конвенції, повинно бути ухвалено, щоби кождий відділ висилав річний фонд у такій сумі, скільки посідає членів повнолітних, без ріжниці, чи відділові урядники зберуть ту суму поміж членами, або улаштують на ту ціль якесь підприємство, або дуть з відділової каси; це має залежати від відділових урядників.

2. Конвенція повинна відбуватися що 6 років, бо час уплиає скоро, а в 12 роках заощадиться около $40,000, котрі так пекучо потрібні на будову й удержання сиротинця. Конвенція повинна відбуватися в Стейтах, де знаходяться найбільше відділів У. Н. Союза. Тим можна заощадити конвенційні видатки, бо не потрібно, щоби делеґати возилися по всій Америці. Відділ, котрий має менше як 25 членів, не має висилати делеґата, тому кождий відділ буде старатися о відповідне число членів Чотиро-річна конвенція і богато делеґатів не приносять стільки користи для організації, скільки вони потребують видатків.

3. Щодо старших членів, то повинно статися їм якесь звільнення, бо вони нашу славну організацію У. Н. Союз зорганізували і дотримали до цих часів і довели її до маєтку, котрий наша організація тепер посідає. Кождий член, що вже вплатив до Головної Каси суму 500 долярів, мусить мати знижку плачення вкладок на ту суму, яку приносить процент від його сплат до Союза.

4. Щодо календарів, то тінарікання й сварки, котрі чуються кождого року від неграмотних членів, повинні закінчитися тим, що кождий відділовий секретар буде збирати замовлення від членів, котрі бажають отримати календарі, і вислати їх до адміністрації о два місяці скорше перед висилкою календарів.

5. „Свобода" повинна бути побільшена о дві сторони, а Магазин для молодіжи повинен виходити 2 рази в місяць замісць раз на 3 місяці.

Головним урядникам нашого Братство не має нічого противного до зауваження.

Антін Скубяк, делеґат;
Лешко Гаванчак, зас. делеґат;
Іван Томашевський, предс.;
Лешко Гаванчак, кас.;
Антін Скубяк, секр.

Ч. 67.

БЕЙРДФОРД, ПА.

Як видно з поміщених у „Свободі" проєктів, то найважнішими точками до полагодження на год. 17-тій конвенції будуть: Сиротинець-Захист і „Свобода".

Одно дивне, що всі хочуть, щоби Сиротинець був побудований як найкорше, але кошти будови й удержаня щоби покривати з фондів: адміністраційного, запомогового, або конвенційного. Біда тільки в тім, що згадані фонди не менше потрібні, як Сиротинець і заледви покривають потреби, на які вони призначені.

Таксамо щодо органу „Свобода". Хочемо, щоби „Свобода" виходила в побільшеним обємі, щоби на місце оголошень заповняти часопис науковим матеріялом. Ми платимо за „Свободу" $3.60 річно, то є не цілого цента за число і це ледви чи покриволи половину коштів дневника, редаґованого в такім обємі, в якім є редаґована „Свобода", колиб не було оголошень. Жадання деяких проєктодавців, це чистий грабунок свого власного довголітнього дорібку, грабунок самого себе. Возьмім за примір хочби подібний дневник, орган українських комуністів: „Українські Щоденні Вісти". Коштують вони $9 річно. Там повно оголошень і передплатники не нарікають, але ще кромі передплати складають постійно добровільні датки на пресовий фонд, який доходить нераз до пересканаєть тисяч річно. І чи ж мають вони слушности, що нераз посміхаються з нас і називають тільки себе свідомими?

Наші проєкти є слідуючі:

1. Головна Конвенція повинна відбуватись що чотири роки. Ми не годимося, щоби Головну Конвенцію зносити в користь якоїсь иншої гуманітарної цілі, хочби кошти конвенції були зужиті на таку конче нам потрібну інституцію, як Сиротинець-Захист, а тим більше не годимося, щоби головний уряд був вибираний по відділах, бо з цього витворилася би певного рода диктатура, або — як в Америці називають — машина.

2. Оподаткувати всіх членів по 5 ц. в місяць в користь Сиротинця-Захисту, не залишаючи кампанії добровільних датків.

3. „Свобода" повинна бути побільшена до 8 стр. друку, не викидаючи оголошень, як головної підпори. Тому, що нині майже нема члена, який би не розумів англійської мови бодай на половину, а тим більше тому, що чимраз більше молодіжи, вже тут вихованої, стає членами У. Н. Союза, „Свобода" повинна друкована половину по українськи, а половину по англійськи. „Свобода, як орган запомогової організації, не може ані попирати, ані поборювати жадних релігійних віровісповідань, але повинна уважати своїм святим обовязком безпощадно поборювати чи то одиниці, релігію, або партію, які шкодять відбудові Соборної України.

У „Свободі" мусить бути відділ виключно робітничий і один з редакторів, вибраний на гол. конвенції, має занимати тільки тим відділом.

Менаджер „Свободи" має предложити буджет „Свободи", коли „Свобода" буде більшена і подати до відома делеґатам, з застереженнем, що недобір мусять покрити самі члени через підвишку передплати.

4. Залишити всякі релігійні церемонії перед конвенцією, бо коли ми не схотілиб нікого обидити, то мусілиб один день молитись католицькому Богові, другий православному, третий пресбетеріянському, а четвертий мусілиб віддати для безконфесійних на нікнік. А на це ми вже аж ніяк не маємо жадних фондів.

Василь Василюк, предс.;
Іван Кашляк, кас.;
М. Демчина, секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

МАЛО ГОВОРИТИ — ТРЕБА РОБИТИ.

Час від часу в нашій цінній часописі „Свобода" зявляються дуже цікаві й корисні думки про дальший напрям нашого національно-еміґрантського життя. Але мало коли ми приступаємо до здійснення порушених питань та ріжних плянів. Одні дають добрі поради та вказівки, як з рідною українською штукою йти між чужинців для пропаґанди українського імени, другі, як ставати до політичної та громадської роботи серед американських партій та організацій, а треті, як братись до науки, і т. д. Але мало коли вдається заплатити до цього ширший загал. Мало коли вдається знайти групу, якаб взялася за фактичне переведення в житя намічених і безперечно користних для нас та потрібних для загальної національної справи плянів.

Не зважаючи на те, що до цього часу більшість з наших побажань, плянів, розмов та писань залишається мертвими, я всеж таки хочу поділитися і своїми міркуваннями. Думаю, що таки знайдуться колеги люди, або невелика група українських патріотів і бизнесменів, що можливо й мій плян одобрять, зрозуміють його користь та вагу і приступлять до діла.

Я думаю, що ми даремно занехали творення сильних українських економічних інституцій, а передовсім банків. Ми вже маємо в Америці кілька невеликих банків та товариств, які називаються „бидинг лон асоцейшен", чи инакше. Вони майже всі розвиваються гарно та зростають у силу. Колиж не можуть їти швидко до великої фінансової сили, то виною цьому є брак коштів. Але я думаю, що цього мало, Українці повинні мати в Америці свій комерційний український банк, що може мати величезну фінансову будучність. Крім того такий банк стане найліпшою пропаґандою українського імени серед торговельно-промислових кол Америки та Европи.

Ми маємо в Америці вже досить капіталів, що належать ріжним українським інституціям. Вони свої грубі міліони тримають в чужих банках і збагачують тим чужий капітал. Маємо також багато й Українців, що не одну тисячу, а то й десятки тисяч тримають по чужих банках, які на українських грошах роблять добрий бизнес. А підрахуйте, скількиб то роблять бизнесу ріжні банки і американські біра на переслках грошей до краю на шою еміґрацією. А те все згодом моглоб скупчитися в руках українського національного банку. Таксамо такий банк міг би поволі забрати в свої руки багато инших грошевих трансакцій, що тепер переводять чужі банки з нашими людьми, або з нашим краєм.

Гляньмо лиш на наш Український Народний Союз, що починався з центів, а дійшов до міліонового маєтку. А колиб тоді разом з Союзом було закладено й український банк і колиб його було так солідно й чесно ведено, як наш Союз, то я певний, що тепер такий банк стояв би вже на десятки а то й на сотки міліонів долярів. Ми тепер не потребувалиб жебрати на якусь українську ціль по долярови, коли такий банк, як це роблять банки инших народностей, міг би від своїх прибутків давати значну суму на народні та національні ціли. Але колиб цього не було зроблено раніше, то всеж ніколи не пізно розпочинати нове діло.

Я думаю, що найбільше свідомости національної є між членами УНС, які можуть з своїх відділах обговорити цю справу. Коли цього не можуть зробити одиниці, то треба подумати всім нам над тим, чи не можемо ми, члени Союза, гуртом щось корисного зробити. Обговоривши у себе дома, по своїх відділах та товариствах, справу створення українського банку, ми моглиб скликати відповідний зїзд з представників від тих товариств та організацій, що хотілиб закласти український національний банк. Я тут лише подаю свою скромну гадку й думаю, що читачі „Свободи" з приводу неї висловляться на сторінках нашого часопису.

Ми вже маємо досить добре вироблених провідників, маємо людей, що давно вже показали себе чесними, характерними і вмілими працьовниками в українських національних організаціях, інституціях та в ріжних бизнесах. Тому вони моглиб скласти відповідний організаційний комітет, що скликав би ширшу нараду представників наших установ.

Семен Скородинський,
Ню Йорк, Н. Й.

—o—

YOUNG AMERICAN-UKRAINANS, WAKE UP!

Readigg "Svoboda" I noticed different articles written by our Young People in the English language about our ideas. I enjoyed very much reading these articles. But my theme will be of entirely different source. It is going to be an appeal to the parents, as well as to the young folks, which I hope will not be in vain. The subject will be, how we, the young people can improve our Mother Tongue. There are many ways of improving our Mother Tongue, as by talking the Ukrainian language at home, with friends and at every place, that we get the opportunity. Reading is also a great help, as we all know. But here is another method, that I find very favorable in helping me to learn how to talk the Ukrainian language more fluently, and that is by being a member of the Ukrainian choir and Dramatic Club. Here, we not only learn to talk the language better, but also we learn songs of our people, patriotic, as well as love songs, war songs, etc. We all know, that the Ukrainian people are noted for their songs and I think we should be pround to know them. By being a member of the Dramatic Club you get a chance to take parts in the plays and it is here, where the great help comes. Since I have been in Elizabeth, the last three years, I have taken parts in all the plays, and I noticed, as well as my parents that I have improved greatly in my speech. Taking parts in Ukrainian plays not only improves our speech, but also gives us knowledge of the customs, history and ways of living of our people, and that is what our Young Generation needs to carry on the work of our fathers.

We all realize, that it is hard for our parents to bring up their children in the spirit, that their parents brought them up in the Old Country, but they are doing their best, and it is our duty to be willing to cooperate with them, and if we accomplish that, then I am sure, that we will be the kind of Ukrainians that our fathers and mothers desire us to be.

So, WAKE UP, and show your people that you can be a true American-Ukrainian boy and girl and that the blood of your ancestors is running in your veins. Make America and Ukraine be proud of you.

Betty Kinash,
Elizabeth, N. J.

—o—

ДІЛА РІШАЮТЬ.

Прийшов час, коли зстал Союзовців має нагоду висказати свою гадку про організацію на Конвенції У. Н. Союза. Я не журюся тим, як випаде цей осуд. Слідку за ділами нашої організації не від сьогодні. І знаю, що наші люде думають про Союз і його орган „Свободу". Тому не ляканьть мене ті голоси, що їх можна, на жаль, найти в проєктах, де нападається на наших заслужених робітників.

Міліонове майно, чесна, солідна господарка це така сильна опора, що б неї мусить розбитися всяка кириня. Коби тільки самі члени так добре дбали про Союз як його урядники, то ми стояли-ще краще. А то доводиться нераз бачити, як подають у декларяціях неправдиві зізнання щодо літ і т. п. А це шкідливе й таке вартує підносити, а не нападати безпідставно на щирих робітників.

Тому на Конвенції не треба буде тратити часу над критикою праці уряду, а краще подумати над фондом на будову Сиротинця і тій справі присвятити найбільше місця, а не пустій критиці, яка дуже часто лежить головно в інтересі одиниць, а з самим добром організації не має нічого спільного. Як контроля випаде добре, а звіти будуть зложені в порядку, то нема потреби зміняти урядників, бо цього нема ніде в світі. Ніяка бизнесова компанія не усуває добрих робітників на те, щоби брати сумнівних, ще не випробуваних.

А вже щодо „свободи" то я не думаю, щоби ще тепер можна мати щось проти її редаґування. Маємо щирих робітників й один політичний напрям. Маємо ґазету, яка не гнеться перед ніким у чотири погибелі, не кривить душею, а мужно й чесно зове українського робітника до боротьби за наші національні й робітничі права. Нічого більше нам не треба.

Г. Левуш,
Елмайра, Н. Й.

НОВЕ ПРАВО ІМІГРАЦІЙНЕ

Чи ви є горожанином Америки, чи ні — спроваднено до Америки Вашу жену і діти, котрі числять низше 21 літ, а старших і рідьників на фарму.

Богато людей приїхало по отриманню від нас ДОКУМЕНТІВ і КАРТ КОРАБЕЛЬНИХ.

Проте хто має:

1) Спровадити кого з родинного або з інших країв, як КАНАДИ і ін., або хоче виїхати на внутрних КОРАБЛЯХ до краю і вернути до АМЕРИКИ без КЛОПОТУ, чи є горожанином, чи ні;

2) Вислати гроші до краю так, щоби без жадних доплат були доручені адресатови в ДОЛЯРАХ АМЕРИКАНСЬКИХ — або

3) Полагодити якунебудь КРАЄВУ СПРАВУ, купити або продати маєток в краю або в Америці — виробити КОНТРАКТИ, ПОШНОВНІ СКРИПТИ ДОВЖНІ і т. ін.; — нехай з повним довірєм удасться устно або листовно до знаної від звиш 20 літ правдиво УКРАЇНСЬКОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ 22—

T. J. HRYCEY & CO.

NOTARY PUBLIC, REAL ESTATE, FIRE INSURANCE, STEAMSHIP TICKETS AND AMERICAN EXPRESS AGENCY.

329 SO. FOURTH STREET, PHILADELPHIA, PA.

TELEPHONE: LOMBARD — 25-93.

НОВІСТЬ! — ДЛЯ БРУКЛИНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ!

Коли хочете в дома мати розраду на Великодні Свята! Або прийдуть гості до вашої хати! Купіть собі найновійшої моди

ФОНОГРАФ ПОЛУЧЕНИЙ З **РАДІОМ**

Сей фонограф розвеселить Вашу хату! Своя рідна мова, музика рідної гаґінки! В одній секунді за потиснеммем гузика вже говорить радіо, знаєте що в світі діється, почуємося весело в дома немов у рідним краю.

ПРОДАЮ НАЙНОВІШІ РЕКОРДИ, РОЛЬКИ ДО ПЯНА, ЗАБАВКИ ДЛЯ ДІТЕЙ (Toys), SCHOOL SUPPLIES, АЙСКРИМ, МОЛТ, СОДОВА ВОДА. — КАРТКИ З ПОВИШШОВАННЕМ НА СВЯТА, ДО СВОЇХ РОДИН, ЗНАКОМИХ, ХЛОПЦЯ ДО ДІВЧАТ, ДІВЧАТ ДО ХЛОПЦЯ.

Приходіть до мене, де знайдете смішне й тане. Ціна не жидівська, а українська. Зайдіть до Стейшенери 92-3,7

ГРИГОРІЯ БАРДАКА

123 BERRY STREET, BROOKLYN, N. Y.

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!

ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ПОЛЕ РІЧИ, БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

Коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або инших річий, то звертіться до нас з замовленнєм.

МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНИ ЯК ДЕ ІНДЕ.

ST. NICHOLAS EMBLEM SOCIETY PASSAIC, N. J.

ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:

Американський прапор:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$2.50	$4.00	$5.00	$7.00

Український прапор з гербом на обі сторони:

2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x7 стіп
$3.25	$6.00	$7.00	$10.00

Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, з паради, пікніки і прогульки, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами в шапках.—Просимо щиро всіх Українців удержать до нас з повним довірєм, бо ми ручимо за тревалість і красу замовлених у нас річий. Ми удаємо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш каталоґ з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте, але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
298 Broadway, New York City

СВІЙ ДО СВОГО! НАШ КЛИЧ, СВІЙ ДО СВОГО!

ОФЕРТА НА СВЯТА

Зайдіть до нас ще нині і побачите на власні очи, по яких НИЗЬКИХ ЦІНАХ ми продаємо ОРТОФОНІЧНІ ФОНОГРАФИ, РАДІЯ І КОМБІНАЦІЇ РАДІЯ всіх виробів. До кождого фонографа додаємо 25 рекордів ДАРОМ.

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР
WYSOCHANSKY BOOK & MUSIC STORE,
47 BEACON ST., NEWARK, N. J.

ДО МОЇХ ЗЕМЛЯКІВ І ВСІХ УКРАЇНЦІВ!

Ще раз отсим подаю до відома, що маю дуже добрі і наймодніші сезонові

ЧЕРЕВИКИ

Для цілої родини у мене дістанете по низькій ціні і гарантовані. Запамятайте адресу:

ВАСИЛЬ ГОЛДА
216 — 9-та ЕВНЯ, при 23-ій ул., НЮ ЙОРК, Н. Й.
Tel. WATKINS 10348.

Стор отворений від 8-мої рано до 10-тої вечер, а в суботи до 11-тої вечер.

ЧАСИ ПІД ЗНАКОМ NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES GOLD MEDAL

У вас знову можуть бути молодість, здоровля і життєва радість. Вам немає чого більше морочити себе болями і терпіннями, що їх спричинюють подолжаючи нирок, печінки і міхура. Завдяки чудовим поступам новітнього медичного досліду це славне старе ліквацтво, що пожагане страждальним по вех 200 років, мається тепер у формі легкій і приємній при утримуванні житку. Беріть правдиве і не приймайте нічого іншого. В кожній аптиці в 3 величинах. Дивіться за назвою "Gold Medal" на запечатаній пудельці.

ПОЗІР! СТАМФОРД І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

СТАРАННЕМ БР. СВ. АРХ. МИХАЇЛА, ВІД. 350 У. Н. СОЮЗА, В STAMFORD, CONN.

відограється

дуже гарне драматичне представленнє в 3-ох діях під назвою

„ВЕРХОВИНЦІ"

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 28-ГО КВІТНЯ 1929 РОКУ

НА REDMEN HALL, WILLOW STREET.

Початок в год. 7.30 пополудни. — Вступ 50 і 75 центів.

ПОЗІР! ЙОНГСТАВН, ОГАЙО І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ПЕРШІ — ВЕЛИКІ — МАСОВІ

ЗБОРИ

відбудуться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 28-ГО КВІТНЯ 1929 РОКУ

ЗАРАЗ ПО СЛУЖБІ БОЖІЙ В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ 525 W. RAYEN AVE.

Українці і Українки! Пора вже подумати над своєю важною справою і взятися спільно до діла. Український Народе, поглянь на цей прегарний Український Народний Дім, цеж Ваша одинока твердиня тут на чужині, де сходитеся і радите над добром свого українського народа тут на чужині і рідній вітчині. Возьмімся разом спільно до праці, щоб не дати цю українську інституцію в чужі руки, бо тоді би була ганьба і встид для нашого народа в Йонгставн. Тому, Українці і Українки, зійдіться на ті збори і обрадуєтеся над справою свого Народного Дому, дайте почин до свого народного житя в сій місцевости. Ще раз взиваємо Вас, Українці і Українки, приходіть на збори, бо це Ваша важна справа. 97

Комітет Українського Народного Дому.

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ.! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ УКР. АМЕР. ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ

відбудеться

В СУБОТУ, ДНЯ 27-ГО КВІТНЯ 1929 РОКУ

В ГАЛИ ПРИ 245 COURT STREET, NEWARK, N. J., ТОЧНО О ГОД. 7.30 ВЕЧЕР

ВЕЛИЧАВЕ ПЕРЕДВИБОРЧЕ ВІЧЕ

НА КОТРІМ БУДУТЬ ПРИСУТНІ ВСІ 5 КАНДИДАТІВ НА КОМІШОНЕРІВ МІСТА НЮАРКУ, ЯК РІВНОЖ УКРАЇНСЬКІ БЕСІДНИКИ.

Тож просимо громадно зійтись, послухати і рівночасно показати, що ми, українська нація, в так великій силі. Рівнож просимо наших женщин, старших і молодших, до як найчисленнійшої участи в вічу, без ріжниці, чи уже горожанами, чи ні. 97-9

Комітет Українсько-Амер. Горожанського Клюбу, при 88 West Street, Newark, N. J.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., УВАГА! І ОКОЛИЦЯ!

В СУБОТУ, 27. КВІТНЯ 1929 Р.

— ставить —

В УКР. РОБ ДОМІ 57-59 BEACON ST., NEWARK, N. J.

велику штуку під назвою

„КОЗАЦЬКІ НАЩАДКИ"

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ

Початок в год. 8-ій вечер. 97-9 Комітет.

Добра рада.

— Дам тобі добру раду, товаришу. Ніколи не зачинай роботи перед сніданням. Колиж уже мусиш іти до праці перед сніданням, то зїдж насамперед сніданнє!

МИ ВСЕ ГОТОВІ БО СЕ НАШ ОБОВЯЗОК СЛУЖИТИ НАРОДОВИ.

Великодні пісні, церковні й народні, вже давно лежать у нас на складі і чекають опкупнів. Особливо гарно поставилася сього року компанія КОЛЮМБІЯ котра заздалегідь приготовила прегарні рекорди на час Великодня. Кождий Українець повинен заінтересуватися сими піснями, щоби зберегти рідну традицію навіть на чужині.

Коли хто хоче мати ще другі українські пісні, нехай пише по катальоґ українських рекордів Коломбії до СУРМИ, а тут дістане все, що до сеї пори появилося.

Columbia

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

12" $1.25.
70001F (ХРИСТОС ВОСКРЕС! (СОГЛАСНО ЗАСПІВАЙМО — Михайло Зазуляк, баріто́н Михайло Зазуляк, баріто́н
10" 75 ц.
27127F (АНГЕЛ ВОПІЯШЕ (ПЛОТНЮ УСНУВ — о. К. Кирстюк, баріто́н о. К. Кирстюк, баріто́н
27166F ЧОМУ, ГАЛЮ, НЕ ТАНЦЮЄШ (ІДЕ, ІДЕ ЗЕЛЬМАН — Українська Орхестра Павла Гуменюка
27167F (ВЕЛИКОДНИЯ БОВТУН, часть 1. (ВЕЛИКОДНИЯ БОВТУН, часть 2. — Евген Жуковський і Наша Роза Красновська з акомпаніяментом орхестри.

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА. Баріто́н: Евген Жуковський і Наша Роза Красновська.
10" 75 ц.
27169F (Туга за родиною. (Лемківська Трембля.

КОЛЮМБІЯ УКР. ОРХЕСТРА.
27172F (Пиймо, Друзі, вальс (Старосвітська Коломийка)

ОРХЕСТРА БРАТТЯ ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ.
27171F (Посяли Гурані Овес (Лемківська Трембля.

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА.
27170F (Фіксований Чоловік, часть 1. (Фіксований Чоловік, часть 2.

ПАТРІОТИЧНІ.

МИХАЙЛО ЗАЗУЛЯК, баріто́н.
10" 75 ц.
27062F (Ще не вмерла Україна (Марселеза.
27075F (Гей Січ іде, красен мак цвіте (Не пора.
27027F (Верховина. (Гей, там на горі Січ іде!
Е 2729 (Ще не вмерла Україна. (Веснівка.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР І ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА.
27119F (Вічний Революціонер (Франко-Лисенко)
(Ой зашила черемшина.

ХОР ІМ. ЛИСЕНКА З ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Дірігент А. Гела.
12" $1.25
70010F (Запонів. (Ура у бій і хто за нами.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ЛІРА"
10" 75 ц.
27126F (Ой, у полі пивка. (Ой, у лузі.
27125F (Верховина. (Де Дніпро шум.
27138F (Реве та стогне. (Закувала та сива зазула

ПЕТРО ОРДИНСЬКИЙ, баріто́н, з акомп. орхестри.
27150F (Ой, і не гаразд Запорожці (Ой, бре море, бре.
27135F (Віє вітер. (Думка про Мороженка.

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, баріто́н
27057F (Соколи, Соколи. (Ми Гайдамаки.

ВОЛОД. ДІЛОВ, бас.
27073 Ой Дніпре, мій Дніпре.
27097 Гетьмани, серенада Шевченка.

ОБРЯДОВІ ПІСНІ.

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА.
10" 75 ц.
27168F (Старости, часть 1. (Старости, часть 2.
27140F (Поправини в Америці, часть 1. (Поправини в Америці, часть 2.
27136F (Свекруха бе і плакати не дає. (Кум до куми.
27131F (Заручини в Америці, часть 1. (Заручини в Америці, часть 2
12" $1.25
70007F (Укр. Баль в Америці, часть 1 (Укр. баль в Америці, часть 2
70009F Українське Весілля в Америці (Часть 1 і 2.

Всі рекорди висилаємо почтою і гарантуємо, що не побються.

Коли хочете мати рекорди нові і найкорше, то сейчас пишіть до нас; до кождого ордера додаємо голки або якусь книжочку на презент. Хто замовляє не менше як 5 рекордів, тому оплачуємо пересилку.

Коли знаєте гарну пісню і хотілибисте почути її на рекордах, то напишіть до нас про це. 245—

Всі замовлення посилайте на адресу:

SURMA BOOK-MUSIC CO.,
(СІЧОВИЙ БАЗАР)
103 Ave A, New York, N. Y.
(між 6-ою і 7-ою вулицею)
ОТВОРЕНО ВІД 9-тої РАНО ДО 10-тої ВЕЧОРОМ.

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕР з нагоди ювілею **Кириленка і Залізняка** відбудеться в неділю, **29-го квітня**, в Укр. Роб. Домі, 66 E. 4th Street, New York, N. Y. В концертовій програмі беруть участь: Відомі оперові співаки і співачки, танцюристи і танцюристки, балалайкова орхестра 20 осіб, скрипковий віртуоз Андрій Мілер, квартет з 4-ох красунь відспіває оперові пісні, хор волжських співаків і співачок. Велика сензація: **ЖЕНСЬКА БОРОТЬБА І КОНКУРС КРАСУНЬ.** Найкраща одержить іспанський шарф. Початок в годині 2-ій пополудни. Каса буде відчинена від 12-тої годин. Жак Пфефер буде говорити по українськи. — Богато сміху.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШИКАГО, ІЛЛ.

Збори Союзових Делеґатів.

Дня 14 квітня б. р. відбулися збори делеґатів на Конвенцію У. Н. Союза з Шикаго і околиці.

Зборами проводив делеґат Михайло Клим, секретарював делеґат Федасюк Осип. Перечитано спис делеґатів, котрі були запрошені. Прийшло 13 делеґатів. Делеґат Барабаш запитує, котрий то відділ репрезентує делеґат Мусійчук, а коли він не є делеґатом то чи прочі делеґати годяться, щоби він був присутний на зборах та забирав голос. Секретар Федасюк подає, що його повідомлено, що д. Мусійчук є делеґатом і тому вислав йому запрошення на сі збори. З того приводу прийшло до виміни слів між делеґатами Мусійчуком та Барабашем. Делеґат Хомин вносить, а делеґат Небор попирає, щоби суперечку між делеґатами Мусійчуком та Барабашем спинити та позволити Мусійчукови бути на зборах присутним і забирати голос. Се внесення перейшло одноголосно.

Делеґат Підлісний читає проекти ухвалені його відділом і між иншим домагається, щоби звільнити членів від вкладок по 25 років належання до У. Н. Союза, щоби У. Н. Союз платив відділовим секретарам і щоби календар був роздаваний даром для членів У. Н. Союза. Сиротинець радить найкорше вибудувати в той спосіб, коли обереться резервовий фонд на Фонд Сиротинця. Делеґат Хомин у відповіди на сі проекти заявляє, що це все буде коштувати великі суми гроша й треба буде збільшити вкладки. Ми маємо мати на увазі, що У. Н. Союз то є ми самі, та коли домагаємось полекш, то се значить, що витягаємо гроші з одної кишені, а вкладаємо в другу. Дальше твердить, що Гол. Уряд У. Н. Союза робив до сього часу добру роботу за те належиться дати йому признание. Делеґат Барабаш читає проекти, які ухвалив його відділ і між иншими точками заявляє, що найважнішим є се, щоби член, котрий є цілковито нездібним до праці, а стоїть довгі роки в У. Н. Союзі, діставав поміччу з його посмертного. Твердить, що „Свобода" не є редаґована після ухвал з минулої Конвенції, себто є редаґована односторонно, а мала бути безсторонною, вміщалася безпотрібно в політичну боротьбу, а се може принести втрати, а не поміч У. Н. Союзови. Календар повинні члени діставати даром. Домагається, щоби члени могли діставати позичку з головної касу У. Н. Союза на реальність, коли хотять набути, а не потребували лазити до чужих людий і платити великі проценти, коли може таку позичку затягнути у власній організації. Делеґат Клим пояснює, що такі позички вже уділяється, але тільки на first mortgage, а не на ноти. Делеґат Небор каже, що люди, котрі хотять позички, то мають місцеві позичкові товариства, тож нехай з них користають. Делеґат Мусійчук говорить, що тут є яких 18 відділів в Шикаго й околиці, а нема жадного порозуміння між ними. Взиває делеґатів, щоби боронили У. Н. Союза, Гол. Урядників та редакторів перед нападами не-Союзовців. Каже, що нам треба мати в У. Н. Союзі репрезентанта на Шикаго і околицю, котрий тримав би злуку між відділами, й у сей спосіб може буде лїпше боронити Союз перед нападами чужих людей та поширювати Союзові відділи. Вносить, щоби вибрати такого репрезентанта таки нині й домагатися попертя від прочих делеґатів на Конвенції. Делеґат Барабаш говорить, щоби домагатися, щоби часопис „Собода" не помішувала огидних дописей. Каже, що старі священики дерли народ, а відколи мають владу над собою, то сього вже не можуть робити. Тому вихвали „Свободу" в релігійну боротьбу. Делеґат Небор питає: Хто спричинив релігійну боротьбу? Твердить, що це зробив епископ зі своїм польонофільським напрямом Люди вже тепер розуміються на народних справах трохи краще як давнійше й тому епископа більшість попирати не буде. Вносить, щоби дати вотум довіря Гол. Урядови У. Н. Союза та редакторам „Свободи". Делеґат Клим пояснює, що критика делеґата Барабаша не є безпотрібна. Ми яко члени У. Н. Союза мусимо боронити У. Н. Союз. Зазначує, що делеґат Барабаш не сказав про ті наклепи, які кидають на „Свободу" другі газети. Каже, що коли священики мали контролю над У. Н. Союзом, то тоді були всякі клопоти, як процеси і т. д., а відколи нарід перебрав провід, то відтоді нема таких клопотів і всьо є в порядку. Делеґат Підлісний каже, що „Свобода" є добре редаґована і має боронити національну справу, а коли її нападають, мусить відповідати. Ставить, щоби вибрати репрезентанта. Делеґат Томашівський каже, що йому дивно, чому домагаються даром календара. Коли секретарі нарікають, що члени не хотять брати календарів, оправдуючись анальфабетизмом, то вже крайна пора, щоби такі члени навчились тих кількайцять букв читати та складати їх до купи. Ми жиємо в країні, поступу й чоловік, що не вміє читати, рівняється людині без очей. Є за тим, щоби календарі остали без зміни. Делеґат Небор вносить, а попирає делеґат Барабаш, щоби відділи У. Н. Союза з Шикаго й околиці мали репрезентанта й його заступника. Се внесення ухвалено одноголосно.

Делеґат вносить, а попирає делеґат Максим і делеґатка Дзюрдзевич, що делеґат Михайло Клим має бути репрезентантом на Шикаго й околицю. Ухвалено одноголосно.

Делеґат Бабяк вносить, а попирає дел. Хомин, щоби делеґат Небор був заступником репрезентанта. Ухвалено одноголосно. Справу Сиротинця відложено до рішення більшости делеґатів на Конвенції. Делеґат Підлісний говорить, щоби делеґати виїхали скорше з Шикаго, щоби бути присутними на посвяченню угольного каменя нового будинку У. Н. Союза. Делеґати згодились на сю гадку і рішили виїхати скорше.

Делеґат Хомин говорить, щоби поправити §268, щоби женщини могли мати таке саме право як мущини щодо віку.

Делеґат Небор говорить про делеґата з Гемонд, Індіяна. Каже, що секретар відділу з Гемонд, Індіяна, затратив повновласти, так що згаданий вибраний делеґат не має вступу на Конвенцію У. Н. Союза. Просить, щоби делеґати з Шикаго й околиці порушили сю справу на Конвенції, щоби рішили, що робити в таких випадках. Делеґат Хомин вносить, попирає делеґат Небор, щоби перебіг справ на сих зборах подати до часописи „Свобода". Ухвалено одноголосно. По сім делеґат-предсідатель Мих. Клим подякував присутним делеґатам за приміре захоьання на зборах і, бажаючи доброго поводження та залагодження пекучих справ на надходячій Конвенції, замкнув збори.

Списав:
Осип Федасюк, секр. зборів.

ЯК ИМ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ІСТОН, ПА.

Коляда на Рідну Школу.

Слідуючі члени товариства ім. Богдана Хмельницького, від. 137 У. Н. Союза, ходили цього року по коляді: Підгайний Микола, Підгайна Розалія, Сагатий Филипон, Сагата Юлія, Беднарський Василь, Кручовий Дмитро, Рудавський Іван і Дешевський Іван.

Не зважаючи на зимно ходили ми до тих людей, котрим дежить на серци наша молодь. Жертви зложили: Сагатий Ф., Мазур В., Кузьмин Л., Терлецький Т., Кручовий Д., Верецюк І. та Брикса Г. — по $2; Підгайний М., Кульчицький Т., Беднарський В., Покривкак П., Концевич І., Милимук І., Яблонський І., Загачевський З., Возний Ст., Савчук В., Гороох М., Колодруб М., Гавур П., Фотий Т., Гуда В., Осцюк І., Рекрут С., Рудавський І., Терлецька М., Терлецький В., Питляр О., Мамрич Д., Бордуп П., Червак Р., Литвин В., Василик А., Харко Т., Карп С., Надольний В., Терлецький С., Галан А., Допілка А., Ткач А., Прузняк М., Федорчак М. і Хомишак А. — по $1; Загоруйко М., Петриляк І., Терлецький Т., Терлецький І., Дуткевич Р., Дешевський І., Яворський С., Стиран Я., Пастушенко Л., Звиженська М., Карманюк І., Борецький С. і Поточко М. — по 50 цнт.; Терлецький І., Кузьма М., Мазур В., Струк В. і Лубоцький Т. — по 25 цнт.

Гроші вислано через Обєднання на „Рідну Школу" в старім краю — $57.50.

М. Підгайний.

PAIN-EXPELLER
REGISTERED TRADE MARK
—Ваш найкращий ворог на Болючі Мускули Ревматичні Болі Лумбаґо Болі Голови Інфлюенцу Знесилення Поточення
Дістаєте правдивий — більшо як пятьдесять літ вживаний.
Потвердженого тривкий а для всіх панчі обовязуючі чи... Мільйони бутелок продають кождого року.
Пашфет дающий повні інформації є виданий ПЕЙН-ЕКСПЕЛЛЕР видаватися в кождій мачці. Він також оцінує його вживаєм в богатьох випадках.
У всіх аптиках 25 центів, 1 до цнт. або пишіть вперед до:
The Laboratories of F. AD. RICHTER & CO.
BERRY AND SOUTH FIFTH STS.
BROOKLYN, N.Y.
KILLS PAIN—

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРІБНО женщин на кілька годин денно, заробок $25 тижнево і більше. Женщини мусять бути замужні з повагою межи своїми знакомими і сусідами. Голоситися особисто від 9-тої год. рано до 6-тої вечером під ч. 136 **Liberty St., New York City, Room 223. Mr. Gos.** 91-7

НА ПРОДАЖ дзвін, 4 фелони, прекрасне Евангеліє з чотирома Евангелистами, два великі свічники, Служебник і другі річи, яких потрібно при богослуженню. Все те можна дешево купити. Інтересовані голоситися під ч. **54 Van Winkle Ave., Jersey City, N. J.** 96-8

ПОШУКУЮ доброї женщини до заряду дому і опіки дітий. Я вдовець маю не зле господарство близько Allentown, Pa. При сім прошу також своїх краянів з Середниці або Дзвіняч. Голоситися до мене, я є з Риманової Волі. Зголошення слати до: **MICHAEL KRASULAK, R. F. D. 1, Wescosville, Pa.** 97

РУСЬКА гр.-кат. Парохія св. Арх. Михаїла в Шенандо, Па., потребує дяко-учителя з гарним голосом і дипльомованого. Вимагається учити шкільних дітей, музикального хору і устроювання театральних представлень. Кандидат має бути доброго характеру і тверезого поведення. Політикери і кандидати без дипльома нехай не голоситься. Голоситься до 15 мая 1929 на слідуючу адресу: **85-91-7 STEPHEN YAROMA, Sec., 522 W. Cherry St., Shenandoah, Pa.**

UKRAINIAN Finance & Investment Corp. of Newark, N. J. Випускає групі на 1, 2 і 3 морґеч. Цери: Preferred шер $25.00, Common шер $20.00. По всякі інформації голоситься до контрольоґуль з поміжних урядників: І. Лисак, предс.; 163 Myrtle Ave., Irvington, N. J.; **М. Брудер**, секр., 17 Market St., Newark, N. J.; **Т. Каськів**, касієр; 600 High St., Newark, N. J.

ПРОДАЄ ДОМИ В МІСТІ НЮ ЙОРКУ
Українська Фірма
S. FESOLOVICH & N. KOBZISTY, EXCHANGE REALTY CO.,
41 East 7th St., New York City.
Tel. Orchard 9677. 16—

УКРАЇНСЬКА КВІТЯРНЯ
— під числом —
125 EAST 7th ST., NEW YORK CITY
поручає цвіти на всі нагоди як на: гарні букети на весілля, вінці погребові, а також цвіти вазонові, як рожі, лілії, цвіти тяті і много инших.
Замовлення виконує скоро і цвіти умірковані.
Поручаючися ласкавій памяти, остаюсь з поважанням 42—
Д. М. Колісник, власт.
TOMPKIN'S SQUARE FLORIST.

НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН.
Деревця овочеві (щепи) всякого рода, рінвож дерева тінисті, корчі оздібні, рожі, виноград, живоплоти і т. п. Усі дерева в інспектовані через State Mass. і гарантовані, що як котрі не прийметься, дається безплатно друге. Пишіть по цінник: 39—
SHABAN NURSERY,
ДМИТРО ШАБАН, власт
27 ARTISAN STREET, WILLIMANSETT, MASS.

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається переглядженням, складанням; виготовляє контракти купна і продажі; переправаджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191—

DR. ZINS
(СПЕЦІЯЛІСТ, ВІД 28 ЛІТ)
КРОВНІ, ШКІРНІ І НЕРВОВІ ХОРОБИ.
ЖОЛУДОК, КИШКИ, СЦІТНИКА ЛЕГЕНІ, БРОНКІТІС, ШКІРНІ ВИКИДИ.
ЗАГАЛЬНЕ ОСЛАБЛЕННЕ ТА ДРУГІ ХОРОБИ УСПІШНО ЛІЧЕНІ.
МОЇ ОПЛАТИ УМІРКОВАНІ.
ПОРАДА ДАРМО! ДОВІРОЧНА.
ЕГЗАМІНАЦІЯ КРОВИ І X-RAYS.
110 EAST 16th ST. N. Y.
між Irvington Pl. і Union Square
Денно 9—8 P. M. - Неділі 9—4 P. M.

ХУСТКИ
Шалінові хустки з френзлями, дуже гарними цвітами, кольори є корнй, червоні і зелені, розмір 1x1 ярд. Ціна .....$ 5.00
Велика шалінова хустка з шовковими френзлями, розмір 60x60 інчів. Ціна 15.00
Шалінова матерія з цвітами, темно-синя, зелена або жовта, широка 22 інчі. Ціна 3.00
Шалінвий скарф на шию для женщин 3.00
Запас не великий, замовлення враз з грішми посилайте на адресу: 70—
UKRAINIAN BAZAR
170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

НА ПРОДАЖ ФАРМА
129 акрів з інвентарем і машинерією. Голоситися до: 96-8
ERNEST NEMETH,
R. D. 1, Freeehtown, N. J.

НА ПРОДАЖ фарма 1 і пів акра, 2 блоки від стейтової дороги, 5 блоків до залізничої стації, близько великі фабрики, 100 овочевих дерев, дім на 2 фамілії, 8 великих кімнат, забудовання майже нові. Ціна $4,500, готівкою $1,000. Банковий морґеч $2,000.

Фарма 6-і пів акра зараз коло міста, дім 6 кімнат, забудовання. Ціна $4,500 готівкою $1,500.

Фарма 37 акрів, овочевий сад, 8 штук худоби, 2 коні, безроги, кури, машинерія, обсіяна, дім 5 кімнат, забудовання все в добрім стані, пів милі від стейтової дороги, недалеко фабрик і міста. Ціна $7,000, готівкою $3,000.

Богато других менших і більших фарм, недалеко великих фабричних міст. Голоситися листовно до:
K. G. S.
KNOPF ST., MANVILLE, N. J.
93-4,7,9

ФАРМА НА ПРОДАЖ В СТЕЙТІ НЮ ЙОРК.
Передвісти звертаю увагу тим, що шукають щось доброго і хотіли би працювати на добрій земли, щоби щось з того скористати, то прошу голоситись до мене.
Маю 82-акрову фарму, чорної, рівної і цілком без каміня землі, з того 16 акрів аіса і пасовиска, будинки в першій класі, дім на 8 кімнат, вода в домі і на подвірю, і других 5 будинків; сайло, сад, своя річка перепливає фарму, 16 штук рогатої худоби, 2 коні, 16 безрог, стадо курий, всіляка нова машинерія і всі знаряди до фарми; пасіка, великий прихід зі сеї фарми, в самім фабричнім місті коло стації залізничої; ся фарма не була спродана уже 95 літ. Все спродається за $8,000, вплати $3,000. Може бути для двох спільників. Се не є жадна аґенція. Голоситися до: 93-102
FARMER
428 Howe Ave., cor Van Hauton Ave., Passaic, N. J.

DR. M. SMITH
дереніс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072.

ЧУЄТЕСЯ СЛАБИМИ, НЕРВОВИМИ?
Пина Анна Л. Ґог, Корея, Ки., мала чудові наслідки з Nuga-Tone. Вона каже, „Я була зовсім зужита, слаба і нервова — неспосібна нічого робити — і я бажаю сказати, що Nuga-Tone зробив більше для мене, чим всі лікарі. Nuga-Tone збудував мене. Це справді є добрий лік". Тисячі інших подали такі самі добрі звіти.
Nuga-Tone мусить вдоволити Вас або зверається Вам гроші. Спробуйте його також на утрату ваги, на нервовість, безсонність, ще чуєте, зужите чувство ранками, біль голови, нудність, завдрот, бідний апетит, клопіт з травленням, подразнення нирок або міхура, запір і подібні недугти. Nuga-Tone дає Вам міцніші; сталі нерви, більшу силу мязів й відновлює сили й міць всіх органів. Аптикарі продають Nuga-Tone. Дістаньте фляшку нині.

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНА ДОРОГА ДО
ҐДАНСЬКА
БЕ ПЕРЕСІДАННЯ
Слідуючі відїзди:
ЕСТОНІЯ ..... Квітня 27.
ПОЛОНІЯ ..... Мая 11.
ЛІТУАНІЯ ..... Мая 18.
ЕСТОНІЯ ..... Мая 29.
По дальші інформації голоситися до місцевих аґентів або пишіть до:
BALTIC AMERICAN LINE
8 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

Feen-a-mint
The Laxative You Chew Like Gum
No Taste But the Mint
At Druggists—15c, 25c

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2563